

Potatisfestivalen 2025

Utvärdering

Inledning

Potatisfestivalen

Kultur- och utbildningsförvaltningen genomförde 22–23 augusti 2025 Potatisfestivalen. Festivalen startade klockan 15.00 på fredagen och avslutades klockan 01.00 på söndagen och genomfördes på flera olika platser i Alingsås bland annat på Stora och Lilla torget, i Åmanska parken, Savannen och Nolhagaområdet. Under festivalen genomfördes också Alléloppisen, festivaltältet, kulturupplevelser i Museiparken och Föreningsdagen. Årets festival innebar förändringar jämfört med tidigare år med bland annat målsättning att ha fokus på hållbarhet, lokal mat och kultur samt en annan festivalstruktur.

Uppdrag

Kultur- och utbildningsnämnden gav den 22 september (§ 93 2025.225 KUN) förvaltningen i uppdrag att:

- inför nämndmötet den 17 december 2025 genomföra en utvärdering av Potatisfestivalen 2025 utifrån hur dess syfte och mål uppfylldes samt hur festivalen kan utvecklas till nästa år utifrån synpunkter från relevanta föreningar, förvaltningar, företag och allmänhet.
- förvaltningen på nämndmötet den 17 december 2025 föreslår en inriktning för Potatisfestivalen 2026 för beslut i nämnd utifrån utvärderingens slutsatser.

Bakgrund

Flera förändringar av festivalens struktur, upplägg och genomförande gjordes 2025. Potatisfestivalens utbud och aktiviteter styrdes mot ett mer hållbart och matfokuserat innehåll. Ett led i detta var också beslutet att flytta festivalen till augusti för att få en koppling skördetiden.

Den traditionella marknadens omfattning minskades, då det tidigare stora antalet knallar medfört utmaningar kopplade till bland annat säkerhet, tillgänglighet och miljöpåverkan.

Utgångspunkter och syfte

Förvaltningens arbete styrs i vissa delar av Kultur- och utbildningsnämndens beslutade Turism- och besöksnäringstrategi (2024-12-31 § 123) och nämndens anslutning till Hållbarhetsklivet (2022-03-16 § 19). Dessa utgjorde referenser för festivalen.

Turism och besöksnäringstrategi

Alingsås Turist- och besöksnäringstrategi vill:

- Skapa en långsiktig och hållbar utveckling av kultur- och utbildningsnämndens arbete med turism- och besöksnäring i Alingsås kommun.
- Organisera resurser, attraktioner, marknadsföring och samverkan mellan kommun, föreningar och näringsliv.
- Inspirera, vägleda och skapa inriktning för arbetet med att öka Alingsås attraktionskraft.

Hållbarhetsklivet

Hållbarhetsklivet är Turistrådet Västsveriges initiativ för en hållbar besöksnäring, där aktörer gemensamt arbetar för att minska miljöpåverkan, förbättra förutsättningar för både boende och besökare, fördela besökare i tid och rum samt skapa fler heltidsjobb och robusta verksamheter.

Syfte

Syftet med Potatisfestivalen 2025 var att försöka tänka och prova nytt och samtidigt skapa upplevelser för både besökare och deltagare. Detta uttrycktes genom åtta punkter som skulle vara vägledande för festivalens planering och genomförande:

- Arbeta hållbart och med närproducerad kultur och mat
- Möjliggöra mötesplatser och möten mellan människor
- Samverka med många
- Skapa upplevelser för många målgrupper och åldrar
- Stärka Föreningsdagen med mångfald
- Visa upp förvaltningens egna verksamheter
- Arrangera en festival som möter sin samtid
- Förflytta festivalen mot Agenda 2030 mål

Genomförande av utvärderingen

Som underlag för utvärderingen av Potatisfestivalen 2025 har förvaltningen inhämtat underlag och synpunkter genom flera olika kanaler och metoder. Dessa har fångats upp via sociala medier, förvaltningens funktionsbrevlåda, e-tjänst för synpunktshantering samt genom enkäter och muntliga dialoger med föreningar och företag.

Detta för att få en bred och representativ bild av hur besökare och samarbetspartner uppfattade festivalens genomförande och innehåll:

- **Föreningar:** Synpunkter samlades in via en anonym enkät samt kompletterande muntlig dialog med berörda föreningar.
- **Företag:** Berörda företag har kontaktats muntligt av förvaltningen och skriftliga kommenterar har inkommit, för att ta del av deras erfarenheter och återkoppling kring samarbeten och publikflöden under festivalen.
- **Förvaltningar:** Dialog har förts med berörda förvaltningar, det vill säga samhällsbyggnadsförvaltningen och kommunledningskontoret, för att fånga upp synpunkter på planering, genomförande och arbetsmiljö.
- **Allmänhet:** Synpunkter från besökare och invånare har främst inkommit via sociala medier, muntligen till projektgruppen, förvaltningens funktionsbrevlåda och e-tjänst för synpunktshantering.

Inkomna synpunkter från allmänheten

Insamlade synpunkter har systematiserats och listas i punktform, från flest till minst kommenterade ämnet.

Synpunkter i sociala medier har främst inkommit på 4 inlägg, som har totalt 921 likes och 206 kommentarer, varav 82 % negativa. Kommentarererna handlar främst om dessa teman.

Tabell 1:

Teman för negativa kommentarer	
64 %	Allmänt kring besvikelse och avsaknad av festivalkänsla
17 %	Avsaknad av knallar
13 %	Datum i augusti och innan löning
8 %	Festivaltältets biljetter och insläpp
6 %	Avsaknad av potatis

Vissa kommentarer nämner flera "teman", därav blir summan inte 100 %.

Avsaknad av festivalkänsla

- Flest andel synpunkter från allmänheten visar att man upplevde att festivalen inte levde upp till förväntningarna, och att festivalen upplevdes tom på aktiviteter och program, särskilt i centrum och under fredagen.

Knallar, marknad och torgen

- En stor andel synpunkter från allmänheten visar att man saknade det traditionella knalleutbudet.
- En del synpunkter från allmänheten visar att man upplevde Stora torget som tomt under poesifestivalen.
- En mindre andel synpunkter från allmänheten visar att man hade önskemål om fler sittplatser vid marknaden.
- En andel synpunkter inkomna från besökare och utställaren visar att man var positiv gällande matmarknaden, men att den borde utvecklas.

Datum för festivalen

- En andel synpunkter inkomna från allmänheten handlar om missnöje kring datumet. Man vill att festivalen flyttas tillbaka till juni med motivering att den legat där av tradition och festivalen har en anknytning till sommaren. Samt att festivalen borde hållas på en helg i samband med lön, även om det innebär krock med andra festivaler.

Festivaltält

- En andel synpunkter inkomna från allmänheten visar att man upplevde att kö, förköp och inläpp vid festivaltältet inte fungerade på ett bra sätt.

Potatisfokus

En mindre andel synpunkter inkomna från allmänheten visar att man upplevde att det fanns mer koppling till potatisen i föregående års potatisfestival och det inslaget borde vara större.

Föreningsdagen

- En större andel synpunkter inkomna från allmänheten visar att man upplevde föreningsdagens bredd och innehåll som positivt.
- En mindre andel synpunkter inkomna från allmänheten visar att man upplevde avståndet från centrum till Nolhaga som något negativt.

Slutats

Genomgången av de från allmänheten inkomna synpunkterna visar att man i stor utsträckning upplevde förändringen av Potatisfestivalen 2025 som negativ. Även om inläggen med negativa kommentarer i sociala medier nådde drygt 92 000 personer/konton, och fick drygt 900 likes, ger dessa ca 170 negativa kommentarer en tydlig bild av vad som behöver förbättras.

Festivalens åtta utgångspunkter

Förvaltningen har, tillsammans med deltagande föreningar och företag, fört dialoger om Potatisfestivalen 2025. Nedan redovisad inkomna synpunkter och identifierade förbättringsområden.

Arbeta hållbart och närproducerad kultur och mat

Under Potatisfestivalen 2025 genomfördes inslag med syfte att öka hållbarheten och främja närproducerad kultur och mat:

- Klädbyttardag på Kulturhuset med möjlighet att delta i hållbarhetsinitiativ.
- Festivalen innehåll hållbart utbud av mat och kultur, med inslag från lokala aktörer.
- Alléloppisen, arrangeras varje lördag under sommarmånaderna och är en aktivitet för återbruk och cirkulär konsumtion.

Slutsats

Utvärderingen visar att klädbyttardag på Kulturhuset gav besökare möjlighet att delta i ett hållbarhetsinitiativ. Inlämning av kläder gjordes under veckan före festivalen och under lördagen fanns möjlighet att välja från allt inlämnat

Festivalen hade ett inslag av mat och kultur från lokala aktörer. På scenen uppträdde bland annat Barn och unga från AMTS sommarskola. Även en talangjakt arrangerades där ungdomar från Alingsås ansvarade för innehåll och teknik.

Utvärderingen visar att förvaltningen behöver utveckla samverkan med lokala aktörer för att öka de lokala inslagen av mat och kultur på festivalen.

Möjliggöra mötesplatser och möten mellan människor

Potatisfestivalen 2025 erbjöd mötesplatser spridda över olika delar av centrala Alingsås:

- Festivalen ägde rum på flera platser; Åmanska parken, Museiparken, Stora och Lilla Torget, Kungsgatan, Kyrkparken, Alléloppisen, Savannen och Nolhagaområdet.
- Centrumhandeln, kaféer och restauranger arbetade enligt sina ordinarie sommaröppettider under festivalen.
- Antalet knallar minskades för att fokuseras mer på mat och hållbara produkter. Den fysiska placeringen och storleken av marknaden förändrades, vilket ledde till att Stora Torget upplevdes glest.

- Festivaltältet arrangerades av en extern entreprenör och placerades på Lilla Torget.

Slutsats

Utvärderingen visar att allmänheten upplevde avstånden mellan festivalens olika områden under lördagen som negativt. Genom att festivalen pågick på olika områden upplevde allmänheten att det var svårt att besöka alla aktiviteterna. Utifrån detta behöver förvaltningen inför kommande år se över hur den geografiska spridningen av festivalen ska se ut. Den geografiska spridningen får inte vara ett hinder för besökarnas möjlighet att få en positiv och sammanhängande upplevelse av festivalen. Förvaltningen behöver framåt säkerställa att det finns en tydlig information till besökarna om avstånd och innehåll på de olika platserna.

Förvaltningen behöver utveckla samverkan med centrumhandeln, kaféer och restauranger utvecklas för att möjliggöra och bättre samordna kommunikationsinsatser. Utbudet av musikinslag på flera av restaurangerna under festivalen kan än bättre kommuniceras i det gemensamma programmet som distribueras ut digitalt samt i tryck.

Kullerstenen på Stora torget är utifrån mötesplats och tillgänglighet en utmaning personer med rullatorer, rullstolsburna och barnvagnar. Här behöver förvaltningen säkerställa att tillgänglighet kan ökas och att matvagnar placeras på ändamålsenliga mötesplatser där det finns goda möjligheter att sitta ned och umgås. Att möjliggöra ännu fler sittmöjligheter under festivaldagarna skulle vara en förbättring i rätt riktning.

Inkomna synpunkter från allmänheten visar förändringen av marknaden skapade ett tomrum som påverkade upplevelsen och festivalkänslan. Förvaltningen behöver därför arbeta vidare med att detta tomrum inte uppkommer nästa år. Det gäller både fysiskt i centrum och genom utbud och upplevelser.

Placeringen av festivaltältet på Lilla Torget 2025 medförde utmaningar. Här behöver förvaltningens säkerställa att entreprenören hanterar förköp och insläpp på ett acceptabelt sätt genom nära dialog med ansvarig företagare.

Samverka med många

Förvaltningen hade som ambition att Potatisfestivalen 2025 skulle planeras och genomförts i samverkan med flera och nya aktörer:

- Dialog och samverkan har förts med handelsföreningen, lokala företag, föreningar, Svenska Kyrkan, Alingsåsparken samt samhällsbyggnadsförvaltningen och kommunledningskontoret.
- Festivalen har en lång tradition bland festivalens besökare, vilket gör kommunikation, återkoppling och synpunkter från allmänheten är viktiga för planering och utveckling.
- Förvaltningen har också involverat ungdomsverksamheter, där bland annat Ungdomsfullmäktige bidrog till planering av musikevenemang och aktiviteter.

Slutsats

Utvärderingen visar att förvaltningen inte lyckats fullt ut med ambitionen att samverka med fler parter i samband med planeringen av Potatisfestivalen. Dialogen med föreningar, företag och kommunala aktörer behöver fördjupas och vara mer inkluderande för att säkerställa festivalens innehåll och utförande.

Alingsås Handelsförening är en viktig part för kommunikation med handeln och verksamheter i centrum. Förvaltningen behöver ta ansvar för att säkerställa att samverkan med handelsföreningen fungerar och att föreningen känner sig inkluderade i arbetet. Ett närmare samtal om samarbete inför festivalen 2026 är uppstartat.

Förvaltningen ser också behov av att planera festivalens tidpunkt i samråd med andra större evenemang i regionen, samt att ta hänsyn till lov, semestertider och löning. För att skapa bästa möjliga förutsättningar för både besökare och medverkande aktörer behöver dialogen starta i mycket god tid.

Genom en bättre och mer inkluderande samverkan från förvaltningens sida säkerställs att innehållet ligger mer i linje med det som alingsåsaren önskar av festivalen.

Skapa upplevelser för många målgrupper och åldrar

Potatisfestivalen 2025 erbjöd ett program med aktiviteter för olika målgrupper:

- Festivalen pågick fredag – lördag i augusti.
- Musikevenemang var den aktivitet som lockade flest besökare.
- Programmet omfattade mat, kulturupplevelser, workshops, prova-på och aktiviteter.

Slutsats

Utvärderingen visar att allmänheten i stor utsträckning ansåg att festivalen borde ligga i juni i stället, som den gjort tidigare. De som ansåg att augusti var bra, menade att den i så fall både ligga så att den sammanföll med löning. Detta kan ha lett till att färre personer valda att besöka festivalen. Mot bakgrund av detta gör förvaltningen bedömningen att tidpunkten för genomförandet av Potatisfestivalen behöver analyseras i dialog och samverkan framför allt med Handelsföreningen och andra intressenter.

Musikevenemangen lockade flest besökare visar utvärderingen. Ungdomsfullmäktige planerade och stod för kostnad, samt bokning av festivalens större musikevenemang. Sean Banan drog en publik på 2 000 personer till Museiparken under lördagseftermiddagen. Ungdomarnas kunskap och träffsäkerhet om vad som passar för Alingsås är en tillgång i planeringen. Förvaltningen konstaterar att den kan tas tillvara på ett ännu bättre sätt. Samverkan bör därför intensifieras och med fördel starta tidigt i planeringen.

Aktiviteterna under Potatisfestivalen behöver utvecklas och förvaltningen behöver säkerställa att planeringen görs i fördjupad samverkan med festivalens intressenter så som föreningar och företagare. Ett mer omfattande program på fredagen kan bidra till att fler besökare deltar under hela festivalen. Utvärderingen visar att musikevenemang drar till sig flest antal besökare. För att kunna erbjuda ett brett utbud av upplevelser krävs det en balans mellan musikspelningar och andra evenemang som är attraktiva för besökaren.

Stärka Föreningsdagen med mångfald

Föreningsdagen under Potatisfestivalen 2025 omfattade deltagande föreningar och aktiviteter:

- Antalet deltagande föreningar ökade jämfört med tidigare år och inkluderade både idrottsföreningar och kulturföreningar.
- Tidigare års fokus har främst legat på idrottsföreningar, men 2025 breddades utbudet för att nå fler målgrupper och erbjuda en större variation av aktiviteter.

Slutsats

Synpunkterna som inkommit från föreningar är positiva till att flera olika föreningar kunde delta i festivalen. Tidigare års fokus har främst legat på idrottsföreningar. Syftet med förändringen var att bredda utbudet för att nå fler målgrupper och erbjuda en större variation av aktiviteter.

Föreningsdagen bidrog till ökad mångfald och möjliggjorde aktiviteter för flera målgrupper. Samtidigt identifieras behov av fortsatt utveckling, exempelvis genom att programmet planeras så att aktiviteter på olika platser kompletterar varandra och skapar naturliga flöden för besökare. Detta kan bidra till att besökare inte riskerar att missa delar av utbudet och att olika målgruppers behov bättre tillgodoses. Detta har beskrivits tidigare i utvärderingen och är något förvaltningen kommer att hantera i dialog med Handelsföreningen, övriga föreningar och intressenter.

Visa upp förvaltningens egna verksamheter

Under Potatisfestivalen 2025 deltog flera av kommunens och förvaltningens egna verksamheter i festivalen:

- Ungdomsverksamheten stod för kostnad och bokning av musikevenemang, vilket möjliggjorde ungdomars delaktighet i planeringen och genomförandet.
- Nolhaga slott och lantgård hade öppet och erbjöd aktiviteter.
- Alingsås museum hade öppet samt specialvisning.
- Kulturhuset var öppet med möjlighet till olika aktiviteter och upplevelser.

Slutsats

Utvärderingen visar att förvaltningens ambition att flera av de egna verksamheterna skulle delta inte fullt ut förverkligas. Kulturskolan som traditionellt har varit en del av festivalen kunde inte delta på festivalen 2025 då den ägde rum direkt efter sommaruphållet.

Utvärderingen visar att förvaltningen behöver starta planeringen av ungdomsverksamhetens medverkan tidigt under våren för att skapa större delaktighet och bättre förutsättningar för deltagande, exempelvis genom Ungdomsfullmäktige och elevråd på Alströmergymnasiet. Detta gäller också för kulturskolans medverkan.

Arrangera en festival som möter sin samtid

Potatisfestivalen 2025 har utvecklats för att anpassa sig till samtiden och förändrade värderingar:

- Festivalen har anpassat sig till ökade krav på hållbarhet, klimatmedvetenhet och socialt ansvar, vilket bland annat påverkat marknadens utbud.
- Marknaden 2025 minskades och fick ett större fokus på mat och hållbarhet, vilket förändrade festivalens karaktär jämfört med tidigare år.

Slutsats

Festivalen har minskat antalet knallar jämfört med tidigare år. Inkomna synpunkter visar att besökare saknade traditionella marknadsinslag och festivalkänsla. Förändringen ledde också till ett upplevt tomrum i centrum. Förvaltningen gör bedömningen att det är nödvändigt att hitta en bra balans mellan traditionella inslag, matfokus, evenemang och hållbarhet. För att hitta en sådan balans måste förvaltningen samverka med flera intressenter så som Handelsföreningen och andra så att utbudet avspeglar det som alingsåsarna och besökarna efterfrågar.

Förvaltningen har arbetat med säkerhet, avspärningar, sophantering och arbetsmiljöfrågor för att skapa en hållbar och trygg festival för både besökare, aktörer och kommunens medarbetare. Förvaltningen gör bedömningen att detta arbete behöver fortsatt utveckling nästkommande festival.

Förflytta festivalen mot Agenda 2030-mål

Potatisfestivalen 2025 har genomförts med ambitionen att bidra till hållbar utveckling enligt Agenda 2030:

- Åtgärder har vidtagits för att minska miljöpåverkan i samband med festivalen, till exempel genom återbruk och hållbara aktiviteter som klädbytdag.
- Synpunkter från besökare har visat att vissa saknade traditionella marknadsinslag, vilket innebär att en balans behöver hittas mellan hållbarhet och upplevelse.

- Förvaltningen har arbetat med säkerhet, avspärningar, sophantering och arbetsmiljöfrågor för att skapa en hållbar och trygg festival för både besökare och aktörer.

Slutsats

Utvärderingen visar att förändringen av marknaden påverkade upplevelsen negativt och att det därför finns ett behov av att balansera tradition, brett utbud och hållbarhet.

Förvaltningen ser att det är möjligt att integrera fler lokala och närproducerade aktörer för att förstärka den hållbara profilen och skapa en festival som både är uppskattad och ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar.

Besöksnäringstrategi och Hållbarhetsklivet

Potatisfestivalen 2025 har planerats och genomförts med koppling till både Nämndens besöksnäringstrategi och Hållbarhetsklivet:

- Festivalen är ett betydande evenemang för Alingsås besöksnäring och bidrar till ökad attraktivitet, samverkan med föreningar, lokala företag och andra aktörer.
- Besöksnäringstrategin betonar långsiktig hållbar utveckling, organisering av resurser, marknadsföring och samverkan för att stärka Alingsås attraktionskraft.
- Hållbarhetsklivet har varit vägledande för festivalens arbete med minskad miljöpåverkan, förbättrad arbetsmiljö, säkerhet, avspärningar, sophantering och ljudnivåer.

Slutsats

Besöksnäringstrategin betonar långsiktig hållbar utveckling, organisering av resurser, marknadsföring och samverkan för att stärka Alingsås attraktionskraft. Potatisfestivalen är ett evenemang som arbetar för Alingsås besöksnäring. Förvaltningen behöver säkerställa att besöksnäringstrategin genomsyrar festivalens planering och upplägg. Detta måste göras i samarbete och dialog med föreningar, lokala företag och andra aktörer

Hållbarhetsklivet har varit vägledande för festivalens arbete med minskad miljöpåverkan, förbättrad arbetsmiljö, säkerhet, avspärningar, sophantering och ljudnivåer. För att ytterligare förstärka samverkan inom detta område behöver förvaltningen säkerställa att dialogerna med övriga kommunala förvaltningar och bolag fungerar på ett bra sätt.

Sammanfattande reflektion

Förvaltningen planerade och genomförde festivalen utifrån detta med ambition att tänka nytt och bredda innehållet för att skapa en bra festival. Utvärderingen har visat att Potatisfestivalen 2025 genomfördes utifrån det syfte och målsättning som förvaltningen fastställde under hösten 2024. Det har framkommit positiva reaktioner på festivalen, men förvaltningens ambition att tänka nytt möttes dock i stor uträkning av negativa reaktioner och synpunkter från allmänheten.

Utifrån det som framkommit i utvärderingen behöver förvaltningen därför säkerställa att följande punkter behöver omhändertas inför nästkommande Potatisfestival:

- Samverkan och samarbetet med Handelsförening, berörda förvaltningar, föreningar och andra intressenter behöver förbättras, formaliseras och bli mer inkluderande.
- Tidpunkten för Potatisfestivalens genomförande behöver ses över i nära samarbete med Handelsföreningen, berörda förvaltningar, föreningar och andra intressenter.
- Marknaden behöver ses över. Knallarnas antal och utbud behöver vara balanserat för att skapa en marknad som bidrar till festivalstämning.
- Program och utbud i centrum behöver utvecklas för att mer leva upp till besökarnas förväntningar och skapa en festivalkänsla. Torg och festivalområde behöver i större uträkning fyllas med nöje, mat, kultur, underhållning och aktiviteter i samverkan med Handelsföreningen, berörda förvaltningar, föreningar och andra intressenter.
- Festivalens geografiska placering i rummet behöver ses över inför kommande år.

Omhändertagande av utvärderingens punkter

För att omhänderta ovanstående punkter ser förvaltningen att en formaliserad samverkan med samarbetspartners så som Handelsföreningen, andra förvaltningar, föreningar och intressenter behöver upprättas. Ett förslag är att utifrån den formaliserade samverkan skapa en gemensam styrgrupp med personer/funktioner som har beslutsmandat att styra och leda planeringen av Potatisfestivalen. Under styrgruppen skapas gemensamma arbetsgrupper som arbetar med att planera de olika områdena så som Föreningsdagen, Mat och marknad, Aktivitet och upplevelser för vuxna etcetera.

För att ytterligare säkerställa att grupperna är synkroniserade samt att säkerhet och tillstånd finns på plats ser förvaltningen att det är fördelaktigt att det finns en eller två övergripande projektledare för festivalen.